VORMSI ORMSÖ

Jõuluvalgus

Jõulusündmused seisavad ajaliselt ja ruumiliselt igavikulises valguses, piltlikult öeldes avatud taeva all. Kui me oskaksime ka ennast oma eluga — oma eilset, tänast ja homset päeva — näha samasuguses valguses: näha musta lae asemel enda üle avatud taevast? Siis me oskaksime vaadata uute silmadega oma lähedastele ja kodule, oma kogudusele ja kirikule, oma maale ja rahvale. Siis tajuksime, et liikvel on ka tervendavad, uuendavad ja lepitavad jõud, mis toovad julgust ja rõõmu, usku ja valgust argipäeva. Siis me mõistaksime, et enne on olemas tänulikkus ja rõõm elust. Enne on olemas armastus ja usk. Kõik negatiivne tuleb alles teises järjekorras — mitte vastupidi. Sest Looja ja tema armastus on suurem meist ja meie maailmast.

Jõulukuulutus on alati meeldetuletus sellest, mida meil on oht kaotada või käest lasta. Aga samal ajal on see meeldetuletus teest inimeseksolemise allikatele, elu Looja kingitud rikkuse juurde. See tee avaneb meile siis, kui oleme valmis võtma Jumala varjatud armu ja õnnistust vastu nii, nagu tema seda meile kingib. Mitte meie tingimustel, vaid Tema tingimustel. Tema sõna ja vaimu kaudu. Jõululapse käest.

Sest armastus on kokkupuutepind inimese ja Jumala vahel. Jumal saab meile tõeliseks siis, kui mõistame, mis on armastus, ja armastus avaneb meile oma olemuses, kui mõistame jõulukuulutuse, Jumala inimesekssaamise sisu. Et ta kingib Kristuses meile — patustele ja surelikele — pattude andeksandmise ja iseenda ligiolevana. Ja et usaldus tema vastu on see kanal, mille kaudu ainsana saame vastu võtta ja edasi anda tema seletamatut armastust.

Seda ei saa ette näidata, mõõta ega hinnata. Aga see ainsana kannab, hoiab ja kasvatab meid. Sest Tema sai inimlapseks, et meie võiksime saada Jumala lasteks.

Uue aasta teel saadavad meid Pühakirja sõnad: «Mis kasu on inimesel sellest, kui ta saaks kätte terve maailma, aga kaotaks iseenese või teeks enesele kahju?».

See on tõsine meeldetuletus, mis puudutab praeguse ajajärgu kõige suuremat ohtu. Sest ilma tema ligioleku ja armuta inimene võõrdub endast ja oma olemusest. Nähkem sedagi hoiatust Jumala inimesearmastuse valguses, mis tahab meile head: hoida meid õigel teel, anda meile jõudu ja tarkust, elujulgust ja elurõõmu.

Rahulikke Jõulupühi ja õnnistatud uut aastat 2013!

Ants Rajando, Vormsi diakon

Vormsi vallavalitsus soovib kõigile kaunist jõuluaega, rõõmsat aastavahetust ning tegusat 2013. aastat!

Vallavalitsuse ja Volikogu tegemistest

- Järgmise aasta praamigraafiku läbirääkimised on lõppenud, mille tulemusena saime 2013. aastal 122 reisi juurde. 2012. aastal graafikusse lisatud reisid on edukalt käima läinud ja nende täituvus on laevafirma hinnangul hea. 2013. aastal lisandub aastaringselt graafikusse reedene reis väljumisega Rohukülast 16.15 ja Svibyst 17.05.
- Vallavalitsus eraldas ettevõtlustoetust 6000 eurot lumetõrjetehnika soetamiseks. Lisatoetusvooru laekus kaks pakkumist.
- Kinnitati peretoetuste ja jõulutoetuste saajate nimekirjad. Vormsi vallas makstakse iga aasta neljandas kvartalis peretoetust kolme- ja enamalapselistele peredele ja üksi last kasvatavatele vanematele ning tehakse kodustele eelkooliealistele lastele ja Vormsi Lasteaed-Põhikooli lasteaia ja kooli lastele jõuludeks kommipakid.
- Anti välja Sviby külas Norinda talu puurkaevu kasutusluba ja Hullo jäätmejaama hoone ja rajatiste ehitusluba.
- Rälby külaselts sai Saarte programmist raha külla veevõtukoha rajamiseks. Projekti kohaselt antakse veevõtukoht vallale üle ja külaselts palub vallavalitsuse järgmise aasta eelarvest katta projekti omafinantseerimise osa. Vallavalitsus leidis, et projekti eesmärk on eelkõige Rälby küla elanike turvalisuse huvides ja mõistlik oleks omaosaluse katmine jagada võrdselt vallavalitsuse ja külaseltsi vahel.
- Volikogule esitatakse Vainu maaüksuse munitsipaalomandisse taotlemise otsuse eelnõu ja ettepanek kinnitada Vormsi valla majandusaasta aruande auditeerijaks meile juba mitmeid aastaid audiitorteenust pakkunud AMC Audit OÜ.
- Vallavalitsus esitas volikogule tutvumiseks 2013. aasta eelarve, mis esitatakse järgmisele istungile esimeseks lugemiseks.
- Volikogu võttis vastu Sviby külas Rannatipu, Rannavälja ning Rannanurme maaüksuste munitsipaalomandisse taotlemise otsuse. Sviby rannaala taotletakse munitsipaalomandisse vastavalt kehtivale üldplaneeringule.
- Volikogu tegi otsuse metsatee nr 9070056 nime muutmiseks. Tee nimeks määrati Näsipitsi tee. Volikogu andis nõusoleku Vana-Toomase katastriüksuse 90701:002:1461 jagamiseks detailplaneeringut koostamata, tingimusel, et jagamisel seatakse servituut riigimaanteelt tagumistele kinnistutele juurdepääsu tagamiseks.
- 2013. aastal ei rakendata enam pensionäride maamaksuvabastust, sest kehtima hakkab kodualuse maa maamaksuvabastus ja lisaks sellele on Vormsi vallas võimalik taotleda kinnistute hooldamise eest ka täiendavat maakasutustoetust.
- Volikogu võttis vastu uue ettevõtlustoetuste maksmise määruse, milles tehti rida olulisi muudatusi. Varem kehtinud kolme erineva toetusliigi asemel on nüüd üks ettevõtlustoetus, mille otsustamisel tuleb lähtuda määruses sätestatud tingimustest. Täpsustati oluliselt toetuse taotlemise ja väljamaksmise korda ning määrusele lisati toetuste vastavuse hindamise kvalifitseerimisleht.
- Uuendati Vormsi valla eelarvest sotsiaaltoetuste määramise, maksmise ja sotsiaalteenuste osutamise kord. Üheks olulisemaks muudatuseks oli eraldi ravimitoetuse kehtestamine. Ravimid on kallid ja meil on inimesi, kes peavad igapäevaselt eluks vajalikke ravimeid kasutama. Ravimitoetuse eesmärk on toetada erinevaid valla elanike sotsiaalseid gruppe eluks vajalike ravimite ostmisel, et kompenseerida igapäevast lisakulu ja vähendada sellest tulenevat elukvaliteedi langust. Ravimitoetuse piirmääraks on 64 eurot aastas ühe inimese kohta. Endiselt makstakse koolitoetusi, sünnitoetust ja matusetoetust, toetatakse lastelaagrites osalemist, kolme ja enamalapselisi peresid ja üksikvanemaid. Alates 70. eluaastast peetakse eakaid meeles juubeli ja sünnipäevatoetustega, Vormsi liinibussiga sõitmine on pensionäridele ja õpilastele tasuta ning pered, kus Vormsi lasteaias käib rohkem kui üks laps, saavad lasteaia õppemaksu soodustust.
- Vastu võeti Vormsi valla omandis olevate eluruumide kasutusse andmise kord.
- Arutati Haldusreformi teemadel, mille tulemusena jõuti ühisele seisukohale, et ühelegi omavalitsusele liitumisettepanekut ei tehta, kuid et maakonnas toimuvaga kursis olla peaks vallavanem osalema haldusreformialastel kokkusaamistel.

Koostas Eidi Leht, vallasekretär

Maamaksust vabastamiseks koduomanik avaldust esitama ei pea

VALVI SARAPUU
kinnisvaraspetsialist

Alates järgmise aasta 1. jaanuarist hakkab kehtima «Koduomanikke maamaksust vabastav maamaksuseaduse muutmise seadus».

Selle seaduse alusel on maamaksu tasumisest vabastatud maaomanik tema omandis oleva elamumaa või maatulundusmaa õuemaa kõlviku osas hajaasustuses elamumaal kuni 2,0 ha ulatuses.

Seaduse kohaselt on maamaksusoodustuse saamise eelduseks vajalik nelja asjaolu üheaegne esinemine:

- isik peab olema maa omanik või maa kasutaja maamaksuseaduse (edaspidi MaaMS) § 10 mõistes;
- maa peab olema elamumaa sihtotstarbega või maatulundusmaa sihtotstarbega maa koosseisu kuulub õuemaa kõlvik;
- maal asub hoone;
- maal asuvas hoones on maa omaniku või maa kasutaja püsiv elukoht vastavalt rahvastikuregistrisse kantud elukoha andmetele.

Kui omanikul on suurem maaüksus, kui maksuvabastuseks ette nähtud, tuleb ülejäänud maa eest maamaksu tasuda. Avaldusi maksuvabastuse saamiseks esitada ei tule. Vallavalitsuses kontrollitakse 1. jaanuari seisuga rahvastikuregistri elukohad üle ja määratakse seaduses ettenähtud maksuvabastused.

Andmeid katastriüksuste kõlvikulise koosseisu kohta on kajastatud mõõdistusplaanil ja siis on õuemaa kõlviku kindlaksmääramisel võimalik lähtuda üksnes maakatastrisse kantud andmetest, mida saab kontrollida maa-ameti kaardilt http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGis

Kui kinnistusraamatu andmetel on kinnistu koosseisus mitu katastriüksust ja hoone asub üksnes ühel neist katastriüksustest, arvutatakse maamaksusoodustus üksnes selle katastriüksuse osas, millel asub hoone.

MaaMS § 11 lõike 1 kohaselt peab maamaksusoodustuse saamiseks maamaksu subjektile kuuluval või tema kasutuses oleval maal asuma faktiliselt hoone. Maamaksusoodustuse saamine ei sõltu asjaolust, kas hoone on riiklikus registris registreeritud või mitte.

Julge pealehakkamine on pool võitu

LIA OSTAPENKO,
Diby küla elanik

Ühel heal päeval aastajagu tagasi helistas Ene Sarapuu ja pakkus välja suurepärase võimaluse osa võtta projektist, mille käigus osaletakse Soome mardilaadal ja seeläbi tutvustatakse Läänemaad üle-lahe naabritele. Pakkumine tundus hea.

Võtsin kohe ühendust ka Vormsi käsitööseltsiga, et ühiselt minna. Kahjuks käsitööselts osaleda ei soovinud.

Ja nii sündiski julge plaan minna Vormsist oma käe peal, oma kuludega ja Merikesega kahekesi. Majutus, transport ja kõhutäide tuli ise kinni maksta, müügiboksi eest tasuti projekti rahadega. Laadal osalesid ka mitmed teised rannarootsi piirkonna tegijad.

Soome Mardilaada korraldajateks olid Läänemaa Arenduskeskus ja Läänemaa Turism ning Soome poolt Tuglase Selts. Läänemaa käsitööliste mardilaadal osalemist toetati Kodukant Läänemaa Leader meetmest.

Kogu Läänemaa tutvustus oli väga põhjalik ning hästi korraldatud. Kahe päeva jooksul oli palju toredaid kontserte, esinemisi ja müüdava kauba esitlusi ja moedemonstratsioone.

Minu pakutud taimedega värvitud erivärvilised lõngad läksid hästi kaubaks. Seda enam, et olin kogu laadal ainuke selle kauba müüja. Samuti läks väga hästi naturaalhall ja -pruun lõng. Suvine suur värvimine läks asjaette.

Suvi läbi sai katsetatud ja proovitud kõiksugu lehti ja taimi lõngade värvimiseks, nii koguneski seda lõnga üsna suurtes kogustes. Oli ju selle aasta mardilaada teema «taimedest tulnud».

Võtsime müügiks kaasa ka teiste tehtud tooteid. Nõutav kaup oli ka Merikese ja Helgi kootud kindad-sokid ja Leili minikindad-sokid ja armsad kootud mobiilikotid. Viimased olid eriti atraktiivsed ja pakkusid suurt huvi.

Saime kohapeal kutseid mitmele jõululaadale. Järgmisele laadale lähengi juba Raplasse.

Soome mardilaata külastas umbes 15 000—16 000 külastajat.

Kõigi osavõtjate ja korraldajate üksmeelne arvamus oli, et see oli väga hea ja kordaläinud Lääne Maakonna maine- ja promoüritus.

Oluline sõnum kõigile ehitiste omanikele

ANU VÕLMA
Tehnilise Järelevalve Amet

Seoses maha sadanud lumega on just õige aeg ehitiste omanikele meelde tuletada, et ohutuse tagavad õigeaegsed ja nõuetekohased lumekoristustööd. Soovime selle olulise sõnumiga jõuda ka teie piirkonna inimesteni.

Tehnilise Järelevalve Amet tuletab ehitiste omanikele meelde, et ohutuse tagamiseks tuleb pidevalt jälgida katusele kogunenud lume kogust ning lumi ja jää õigeaegselt ära koristada.

Katusekonstruktsioone võib märja lume korral ohustada juba lumekiht paksusega 0,3 m.

Liigne lumekoormus ohustab kõige enam teras- ja puitkonstruktsioonidega kergehitisi või ehitiste osasid (varjualused, varikatused, karniisid), lameda katusega või väikese katusekaldega ehitisi (bensiinijaamad, spordirajatised, angaarid, estakaadid), samuti vanemaid amortiseerunud ehitisi.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata katusel kohtadele, kus on katuseastmed või katus piirneb kõrgema ehitisega. Sellistesse kohtadesse kuhjub tuulega lund hangedena koguses, mille koormus võib mitmekordselt ületada katusele lubatavat lumekoormust. Samuti tuleks vältida lume ja jää kogunemist katuse räästarennidesse ning sadevee äravoolutorudesse ja -lehtritesse, kuna see võib kahjustada sadeveesüsteeme ning takistada katuselt sadevee ärajuhtimist.

Lume koristamisel tuleb järgida järgmisi nõudeid. Eelnevalt hinnata, kas katuselt lume lükkamiseks on mööda pääsmatu minna katusele või saab seda teha katusele minemata, näiteks redelilt. Enne katusele minekut teha kindlaks kohad, kus on oht katusest läbi kukkuda (näiteks katuseaknad ja haprad katusekattematerjalid, mis ei talu inimese raskust.

Juhul, kui hoone omanikul puudub nõuetekohane turvavarustus ja muud tööohutuse tagamiseks vajalikud vahendid, tuleb lumekoristustööd tellida sellele spetsialiseerunud ettevõttelt.

Katusele minnes arvestada ilmastikutingimustega. Jää, tugev lumesadu ja tuul võivad allakukkumise riski oluliselt suurendada. Juhul, kui katusel puuduvad katusesillad ja -redelid, on soovitav need ohutuks liikumiseks paigaldada. Võimaluse korral paigaldada katuse servadesse ka ajutised piirded. '

Lumel ja jääl ei tohi lasta kukkuda ega seda visata madalamatele hoonetele. Lume ja jää katuselt libisemise takistamiseks tuleb katusele paigaldada lumetõke. Juhul, kui lund visatakse inimeste ja sõidukite liikumistsooni, tuleb see tööde teostamise ajaks piirata ohutuslintidega. Jälgida, et tööde tegemisel ei kukuks või ei visataks töövahendeid katuselt alla.

Lume ja jää sulatamisel vältida keemilisi aineid ja tehnoloogiaid, mis võivad kahjustada katust või sadeveesüsteeme. Lume ja jää mehaanilisel eemaldamisel kasutada õigeid vahendeid, et vältida külmaga rabedaks muutunud katuse või selle katte lõhkumist.

Ehitise ohutuse eest vastutab omanik, kelle kohustuseks on muuhulgas korraldada õigeaegsed lumekoristustööd. Samuti kohustub ehitise omanik teavitama TJA-d ehitisega toimunud õnnetusest.

Ehitiste ohutusjärelevalvet teevad kohalikud omavalitsused ja TJA. TJA-le teadaolevalt toimub igal aastal ligi sada liigsest lumekoormusest põhjustatud katuse varingut.

Jõuluvanade konverents

KRISTA VEISSON
MTÜ Vormsi Kultuuriühing

Kõigi maade ametimeestel on aeg-ajalt vaja oma tööasju arutada ja koosolekuid-konverentse pidada. Ega jõuluvanadki teistest erine, ka neil on tarvis oma plaanid paika panna ja heade laste nimekirjad kinnitada.

MTÜ Eesti Jõuluvanade Ühendus on oma konverentsi korraldanud juba üksteist aastat. Alati on nad otsinud Eestimaal paiga, kus on palju häid inimesi ja lahke kogukond, kes taate võõrustaks. Kaheteistkümnenda Jõuluvanade Konverentsi paigaks valisid punakuued seekord Vormsi.

Peale heade laste ja toredate suurte inimeste, elavat ju Vormsil ka trollid, kes kuulu järgi on päkapikkudega sugulased. Kõike seda siis 32 jõulutaati ja kuus tantsupäkapikku 1. detsembril Vormsile uudistama ja järgi vaatama tulidki. Pika teekonna oli ette võtnud isegi üks jõulutaat Rootsist.

Taatide rongkäik alustas Paliveres ja liikus läbi Haapsalu Rohuküla poole. Uhkelt kaunistatud autode ja saaniga saabuti 1. detsembri õhtul Vormsile, kus kohalik jõulumees ja bussijuht Ahti nad sadamas vastu võtsid. Külamaja juures peeti maha vahvad võistlused Vormsi peredega — heideti komme, veeti saani ja kingidki ei jäänud lastel saamata. Tantsu, mängu ja mürtsu jagus mitmeks tunniks. Saare lapsed koos õpetaja Mallega esitasid jõuluvanadele ka omalt poolt selgeks õpitud laululood. Tantsupäkapikud trallisid koos suurte ja väikestega, nii saadi jagu ka näpistavast pakasest.

Jõuluvanadel jagus ohtralt kiidusõnu vormsilastele ja teistele ettevõtmise toetajatele. Lisaks mandri ettevõtjatele olid abiks Kihnu Veeteed, kes taadid tasuta Vormsile toimetas. Rälby Ehitus ja Krog nr. 14 aitasid kingikotti täita. Kaido Valm tõi rahvamajja uhke kuuse ja Vormsi Vallavalitsus pani samuti üritusele õla alla.

Laupäeva õhtul pidasid taadid rahvamajas koos muu rahvaga maha ühise simmani. Kuulutati välja ka 2012. aasta Jõuluvana, kelleks sai Jõulutaat Julius. Pühapäeval pidasid punakuued isekeskis nõu ja vaatasid saarel ringi ning said mahti ka kodudesse sisse astuda. Jõulutaadid lahkusid Vormsilt rõõmsal meelel ja täis tööindu ning usun, et kõigi suurte ja väikeste kingid jõuavad saabuvatel pühadel kenasti ja õigeaegselt kohale.

Uusvormsilase peeglisse vaatamine

VEIKKO KÕRV
Vormsi Lasteaed-Põhikooli direktor

Lihtne on kirjeldada midagi, mis on minust väljaspool, mida ma näen ja kuulen. Endast kirjutada tunduvalt keerulisem.

Me arvame oskavat anda hinnanguid teiste kohta, nende tegemistele ja tegemata jätmistele. Tihti jätame enese sisse vaatamata, kuidas me ise oleksime tegutsenud. Meile tundub, et me tunneme ja teame täpselt, millised me oleme ja kuidas mõtleme (enamasti peame seda ka õigeks mõtlemiseks). Alles siis, kui olukord nõuab enda kohta asjade kirja panemist, kusjuures teades, et kõik see muutub ka avalikuks, hakkame aru saama, kui pealiskaudne on olnud suhe endaga. Nüüd tuleb mul pöörduda ühe, ainult inimesele omase, ande — eneseteadlikkuse poole, mis annab meile võimaluse ennast kõrvalvaatajana näha.

Kes ma siis selline olen?

Sinisilmne idealist ja maailmaparandaja — osalt on see kindlasti õige. Usun inimestesse ja nende kasvamisse. Üha enam olen hakanud aru saama, et kannatlikkus on selle uskumise võtmesõna.

Muutustele orienteeritud — olen kohaneja, katsetaja ja nõus ka katse ebaõnnetumisega. Füüsikud ütlevad, et see on samuti tulemus ja sellest ehk on rohkemgi õppida.

Koolimees — minnes tagasi aega, mil ma otsustasin alustada matemaatika- ja füüsika õpinguid toonases E. Vilde nimelises Tallinna Pedagoogilises Instituudis, peab tagantjärele tunnistama, et see oli pigem kindlapeale minek, kui teadvustatud südame kutse. Konkurents oli väike ja kindel sissesaamine pidi mind päästma kardetud nõukogude armeest. Läks aga teisiti — just meie aastakäik oli esimene, keda ka ülikoolidest pärast esimest kursust ära korjati. See oli tõeliselt sant tunne.

Kui tulla tagasi võimalike teiste haridustee jätkamise valikute juurde, siis salasoov oli näitlejaks saada, aga enesekriitiline meel oma vähese lugemuse kohta, keelas mul isegi proovima minna.

Uurisin ka Tallinna Polütehnilise Instituudi elektroonika erialasid, aga ju siis loetelu ei paelunud sedavõrd. Nii saigi minust diplomeeritud matemaatika-füüsika õpetaja ja mis seal salata, juba koolipraktika esimestest tundidest tuli mul teiste õpetamine üsna kenasti välja. Ja nii see vahelduva eduga jäänud ongi, et töö, mis leiba annab, on ikka õpetamisega seotud.

Täna tegelen peale direktoriks olemise ka täiskasvanute koolitajana. Tiigrihüppe Sihtasutuse programmide raames õpetan õpetajaid arvutit ja muud info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat õppetöös paremini ära kasutama.

Erahobina viin läbi koolitusi ajakasutamise, motivatsiooni ja eneseteostuse teemadel. Soovin aidata inimestel leida tee, kuidas paremini käituda, suhelda, väärtustada, saavutada, elada.

Minu põhiküsimus neile on: Miks sa elad? Loodan, et nendel teemadel saan ka koos vormsilastega tulevikus arutleda. Suurim väärtus koolitamise juures on, et saan pidevalt vaevalt talutavaid «muhke» valusa teadasaamise näol, kui palju endal veel nendes asjades tuleb õppida ja areneda.

Aga miks nüüd siis äkki Vormsile? Naljaga pooleks võiks ju vastata, et kuna oma esimesed kolm eluaastat olen veetnud Hiiumaal Suuremõisa lossis, kus ema ja isa mõlemad õpetajaametit pidasid, siis teen ettevalmistusi pensionipõlveks saare elu juurde tagasi naasmiseks. Tegelikult muidugi ei mäleta ma Hiiumaa ajast midagi.

Oma teadlikku elu alustasin Haapsalus, kus sain keskkoolihariduse. Sellest ajast on unustamatu mälestus ühest Vormsi saarel veedetud suvest õpilasmalevas.

Elasime Fellernas suure rõduga ja põlenud teise korrusega majas. Kõrvalhoonest, vist oli ait, ehitasime vägeva «salooni», mis iganes see tol ajal pidi meile tähendama. Seal sai pidutsetud hommikuteni.

Olin noormehe hakatis, kellele saarel veedetud suvi ja eriti suveööd, jätsid kustumatu jälje ja tekitasid Vormsi vastu läbi elu kestnud tunde ning eitada selle mõju minu otsusele saarele tööle tulla, oleks enda petmine.

Teine ja olulisem mõjutaja on kindlasti tänaste vallavalitsejate eesotsas vallavanemaga väga sarnane arusaam hariduse ja kooli tähtsusest, selle arengust. Pean väga oluliseks arengueelduseks avatud mõttevahetuse võimalikkust, millele siin on antud roheline tee. See toimib täpselt nii nagu heas perekonnas, kus armastatakse tingimusteta ja erinevad seisukohad on aktsepteeritud.

Mitte alati ei ole ma ise osanud sedamoodi elada ja alles neljakümne aastasena hakkasin taipama, et elu kulgeb samasuguste loodusseadustena kehtivate printsiipide järgi. Täpselt nii, nagu Taluseadus — mida külvad, kuidas hooldad, seda lõikad. Nii ei ole mitte kõigil minu neljal lapsel alati olnud võimalik igal õhtul töölt tulevale issile vastu joosta või pühapäeval koos jäätist sööma minna.

Vaatamata selle on tänaseks kaks täiskasvanud poega kenasti oma tee elus leidnud ja oleme endiselt väga head sõbrad.

Tütred alustasid sellel aastal mõlemad ühe tähtsa raja tallamist: vanem läks esimesse klassi ja noorem lasteaeda.

Perele suureks väljakutseks on ühe vana talumaja taastamine. Tunnen, et see on üks minu olulistest tegemistest siin ilmas — luua üks väga hää energiaga paik, kuhu kõigil lähedastel ja sõpradel oleks alati hea tulla.

Oma otsusega Vormsile tulla olen väga rahul. Märkamata ei ole jäänud ootamatult soe ja sõbralik vastuvõtt vormsilaste poolt. See ei ole igal pool nii. Mõnikord rõhutatakse, et «saare värk» või «vormsi kiiks». Minu jaoks oli ainuke «värk» see, et pidin oma elu korraldama praami ja tuule järgi.

Muus plaanis on lapsed ikka lapsed, õpetajad ikka õpetajad ja vanemad ikka vanemad. Kuna meid on saarel vähe, siis lihtsalt soovime, pöörame ja saame enam tähelepanu, kui mujal. Kui täht langeb, siis on see suursündmus, kui vihmapiisad langevad, siis ei näe me selles imet.

Minu käest on viimasel ajal mandri peal palju küsitud, et kas järgmisel aastal tuled Haapsalusse kooli tagasi. Ja eks saarerahvaski sosistab, et näis, kaua ta vastu peab.

Ajalugu on muidugi ehmatav, ühest hetkest on õppeaastaid vähem kui nimesid, kes kooli juhtinud. Mina ise ei ole ühelegi töökohale asunud mõttega, et olen siin umbes nii kaua ja siis vaatame, mis saab. Kool on suure inertsiga organisatsioon, nii nagu praamgi, millel lasta vabakäigul triivida. Et korrigeerida suunda, muuta kiirust, läheb aega. Ja inimestega seotud muudatuste toimima hakkamiseks läheb pea alati kolmandik rohkem aega kui oled planeerinud.

Minu töö on aidata Vormsi koolil muutuda paremaks ja tahan olla siin seni, kui minust on kasu. Lubadusi ma eriti ei anna, sest andes lubaduse, peaksin olema kindel selles, kas ma ka seda täita suudan. Aga tihti mõjutavad meid ka sellised tegurid, mis meist ei sõltu ja mõnikord tuleb meil teha seetõttu valikuid halva ja vähem halva vahel.

Et selliseid valikuid vähem oleks, on minu jõulusoov kõigile vormsilastele: Omandage uusi teadmisi, rakendadege neid saamaks uusi kogemusi ja andke neid edasi, viige oma lähedased inimesed asjade juurde, millele neil oma igapäeva elus ei ole võib-olla aega mõelda.

TEATED

JUUBILAR

19. detsember
ÜLO LAHT
80 aastat
Vormsi Vallavalitsus
õnnitleb!

JÕULUPIDU

Vormsi valla jõulupidu toimub Seltsimajas 22. detsembril kell 20. Õhtu külaliseks on Hendrik Normann.

AASTAVAHETUSE PIDU

Aastavahetuse trall toimub Seltsimajas 1. jaanuaril kell 00.15. Tantsuks mängib Madis Lain.

JUMALATEENISTUSED

Jõuluõhtu jumalateenistus Vormsi kirikus toimub 24. detsembril kell 18.
Jõulupüha jumalateenistus Vormsi kirikus toimub 25. detsembril kell 11.
6. jaanuaril jumalateenistus koguduse majas kell 11.

Motomeeste reisikiri

VAHENDANUD AHTI ALLIK

19.07.2012

Täna ärkasime 9 paiku ja läksime uurima hotelli juures asuvat turgu. Kaup oli sama mis Eestis. Selline träni. Ostsin ainult šokolaadi ja sain ilmselt veidi lüpsta. Esimest korda meie reisi ajal, aga olgu öeldud, et seda hakkas juhtuma järjest rohkem.

Hakkasime sõidule sättima. Meie esimeseks sihtkohaks oli valitud suhteliselt lähedal asuv Stalini Liin ehk siis sõjaasjanduse muuseum.

Sellest kohast läks läbi teise maailmasõja-aegne rindejoon. Valgevenelaste au ja uhkus. Sõitsime kohalike juhendite järgi 10 km Minski poole ning seejärel, taas kohalike juhtnööride järgi tagasi 15 km Zaslavi poole. Kohalikke juhtnööre tasub uskuda nagu mustlaste ennustusi. Kohale jõudes sammusime ringi ja uudistasime erinevaid sõjamasinaid, eemal paukumas püssid ja ringi vuramas tankid. Nagu tõeline sõjatanner. Sõime ka tõelist sõduritoitu, milleks oli tatrapuder lihaga. Kirsiks tordil majoneesikuhi.

Töötus on Valgevenes 0,1 protsenti ja amet on kõigil.

Edasi otsustasime omal käel Minskiga tutvuda. Suur linn 1,8 miljoni elanikuga. Vaatasime Minski Dünamo gigantset staadionit, parlamendihoonet ja keskväljakut.

Keskväljaku asemel oli varem suur pommikraater aga sinna alla olid kavalad valgevenelased teinud kolmekorruselise kaubanduskeskuse. Seal saime oma suveniirijanule leevendust.

Ats ja Janar olid ootamisest halliks läinud ning kell oligi viie peale ennast kedranud. Argo ja Ahti kinnitasid austuse märgiks enda ratastele valgevene lipud, kuid kohe astus platsi dissident ja hakkas rääkima meie ühisest ajaloost ning vene rõhujatest. Otsustasime provokatsioonile mitte alluda ning sõitsime Minskist välja lippude lehvides.

Enne öömajale jõudmist tuli ka järgmine feil. Argo ei pannud püstolit paaki, kuid maksis tohutu papi kassiirile. Koheselt, kui ehmatatud nurmkana lendas letti bemmi jeep ja Artjom toppis Argo kütte oma bensupaaki. Hetke pärast hakkas kassast kostma tohutut lärmi ja kraaksumist. Kütus pahises jeepi ning tunguus tormas jobtvoimattide saatel autosse ja põgenes loojuva päikese poole. Olime jälle üle lastud nagu õnnetud kassipojad.

Liikusime edasi piiri poole püüdes leida linna, kus ööbida. Jõudsime Glubokajasse.

Kaardil oli palju hotelle ning linna sildiks vana reaktiivründelennuk. Öö tuli peale, kuid meil polnud ikka veel katust peal. Kus olid kohad täis ja kus toimus jooksev remont. Lõpuks jõudsime Ujuti majutusasutusse. Seal pakuti meile lahkelt ühte tuba. Pooled poisid pidid põrandal magama. Algselt oli hinnaks 10 euri nägu, kuid sellele lisandus tasu linade eest, parkimise eest ja kui ikka veel olime valmis maksma pidime tasuma ka dokumentide vormistamise eest. Õnneks suutsime 15 euro juures hinna tõusu peatada.

Avaldasime soovi õhtusöögiks. Hotelliboss võttis kõne toitlustusasutusse Lolita, kutsudes koka laulupeolt tagasi. Kui läbi pimeduse ja vihma Lolitasse jõudsime, oli pann juba särisema pandud. Peale meie polnud ühtegi külastajat. Oli vaid ettekandja, kelle õde Tallinnas elab.

Seekord sõime kõhud täis ja ronisime tagasi oma onni ilma pikema peota.

20.07.2012

Hommikul üritati veelkord kasseerida 2 euri parkimise eest, kuid tänu lahkele pilgule pääsesime maksmisest. Sättisime nokad kodupoole.

Heikki ratas aga avaldas soovi Valgevenesse jääda ning keeldus käivitumast. Pika turtsumise peale saime siiski sellegi nõusse. Hiljem tankisime 92e 95e asemel ja masinad töötasid kui kellavärk. Hommikueineks võtsime kohaliku turu lähedal vana tuttava lahustuva kohvi pirukatega, mis venisid nagu kumm ja kleepisid ennast suulae külge. Surmahoop Valgevene toitlustuse indeksile. Vihma hakkas sadama mis sundis meid kohaliku matusebüroo eeskojas varju otsima.

Külastasime veel enne piiri väikeseid linnakesi Šarkaushina ja Braslav, et varustada end kommide, viinade ja muude suveniiridega Eestisse kaasavõtmiseks. Lõpuks leidsime ka Valgevene suurima tehnoloogilise ime: käekella Elektronika 51. See reis tasus tõesti ettevõtmist. Kõik poisid rõõmustasid käekella üle.

Kella 14 paiku olime piiril. Rekkade järjekord ulatus kümnete kilomeetriteni. Lehkavoidel lühem. Siiski kulus kogu protseduurile aega üle 5 tunni.

Piirilt pääsedes kütsime otsejoones Daugavpilsi ja otsisime öömaja. Selleks sai hotell Leo. Kui olime just sööma siirdumas, veeres hoovi veel üks ratas. See oli soome soost naisterahvas Eestist, kes rändas üksi läbi Valgevene Austria poole. Julge ettevõtmine! Püüdsime anda talle teele kaasa võimalikult palju soovitusi ja nõuandeid, et oleks kergem.

Einestasime taaskord üle Läti ja Leedu valitsevas Chili Pizzas. Seekord sai igaüks ise maksta ja sekeldused külarahvaga jäid olemata. Pärast sööki meie seltskond killustus. Tantsulõvid olid vabadusse päästetud ja neid ei hoidnud miski ketis. Eks oli end reisi jooksul küllalt vaos hoitud.

21.07.2012

Tahtsime alustada sõitu varakult, et normaalsel ajal koju jõuda. Kuid tantsulõvid olid vaid paar tundi puhata jõudnud mistõttu, läksime enne ennast Hesburksi kosutama.

Peale pausi uhasime ilma vahejuhtumiteta Eestisse. Selline oli tiir Valgevenes.

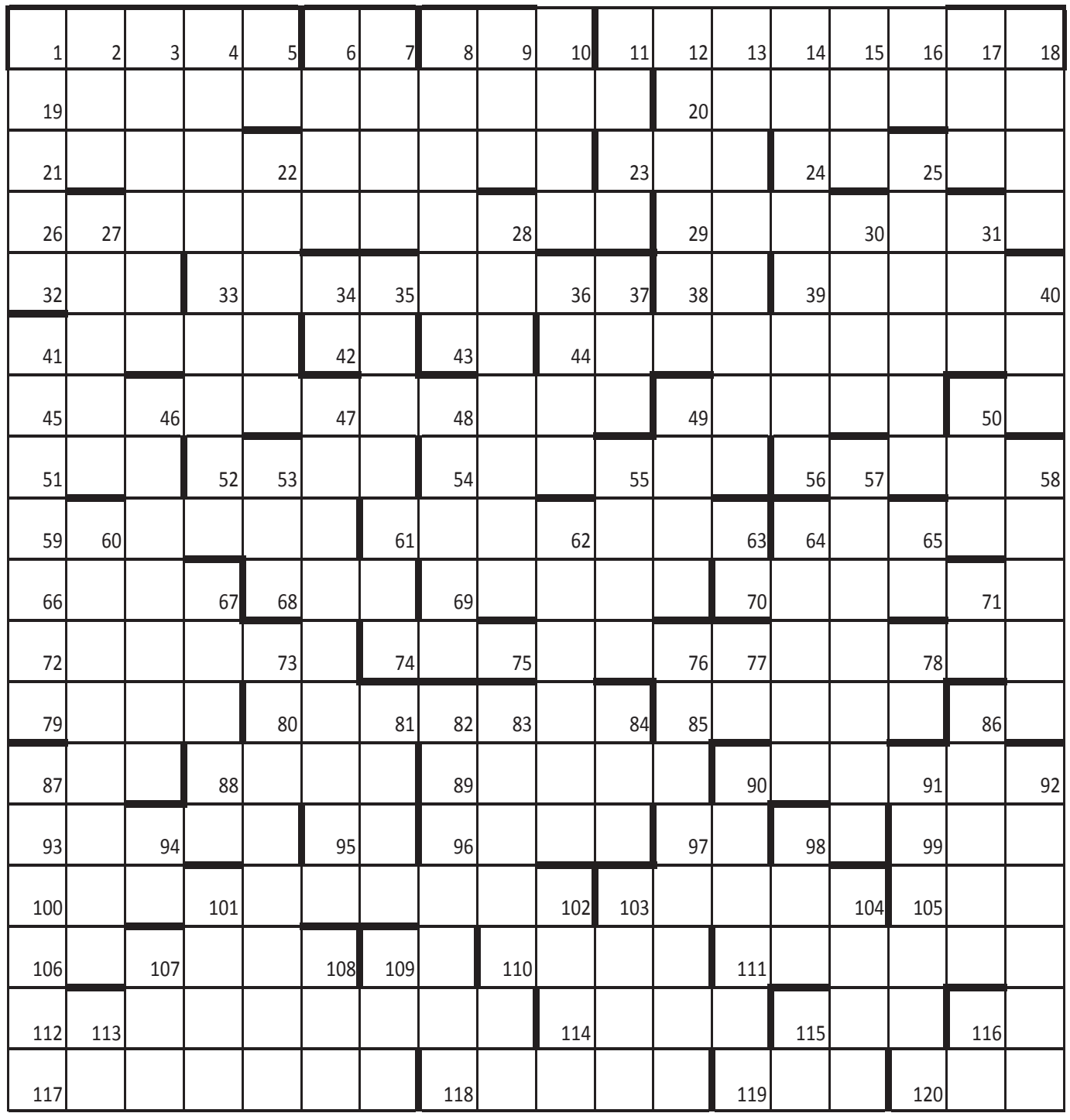

Paremale: 1. Lodev hüpe. 6. Eesti ansambel. 8. Hollandi perekonnanimede osa. 11. Sisemine sügelus, mida kratsida ei saa. 19. Ebakorrapärased. 20. Eesti astronoom. 21. Ebakõla. 23. Eesti raha. 24. ... Brass, legendaarne itaalia režissöör. 26. Kuulus meresõitja, sünd., surn. Eestis. 29. Tuhandik. 32. Isane kass (vene k.). 33. Aegkond eelkambriumis. 38. ...ipso. 39. Väike kiskja. 41. Ajakirjamik ja kirjastaja. 42. Endine suurriik. 43. Kaitsemalev (sks. k. lüh.). 44. Mööblimanused. 45. Talvel on ... . 49. Ilupõõsas. 50. Pikk vokaal. 51. Riik Aasias. 52. Teatud näitleja. 54. Harud. 56. Prantsuse näitlejatar. 59. Mõis Lääne-Virumaal Lahemaa serval. 61. Trummikäik. 64. ... Ehitus. 66. Väike süvend. 68. Mõõtühikute eesliide. 69. Sammud, astumised (ingl. k.). 70. Vene füüsik (Nobeli pr.). 72. Himur. 74. Kuulus «Rolling Stones»-i lugu. 79. Pindala (ingl. k.) . 80. Seltskonnatants Euroopas. 85. Väike nõu. 86. Hevimehe nimetähed. 87. Araabia mehenimede osa. 88. Betoonrõngas. 89. Õlipuu vili. 90. Hetk. 93. India naiste rõivad. 95. Küsisõna. 96. Tite hammas. 97. Teatud avalik teenus (lüh.). 98. Rand põhjarannikul. 99. Prantsuse münt. 100. F-1 turundusõiguste omanik. 103. Värsijala rõhuline silp. 105. Lühend matemaatikas. 106. Kaeblema. 109. Kompanii. 110. Sürrealist. 111. Jalgu puhkama.112. Hulluslik. 114. Õun. 115. Kurb, õnnetu (ingl. k.). 116. Galli tähis. 117. Latikaga sarnanev karplane. 118. Veebikeskkond. 119. Vee olek. 120. Elu-... .

Alla: 1. Pikk konsonant. 2. Pikk vokaal. 3. Lott, lõpus. 4. Uhkeldama. 5. Püha (lüh. nimedes). 6. Raadioajakirjanik, stsenarist, koolitaja. 7. Välja (soome k.). 8. Purjune. 9. Ese. 10. Lähedal (ingl. k.). 12. Kõrgusmärk. 13. Eesti esimesi biitbände. 14. Legendaarne Vabadussõja kangelane (eesnimi, nimi).15. Pagaritoode. 16. Kaaluühik. 17. Voon. 18. Kloriid. 22. Lään, maavaldus, amet. 25. Raba Eestis. 27. Alevik Vinni vallas. 28. Üliõpilase kustutamine nimestikust (kõnekeeli). 30. Nupu nimi tv-puldil. 31. Küla audru vallas. 34. Tina. 35. Püha mägi Kreekas. 36. Linn Baškiirias. 37. Muda, pori (ingl. k.). 40. Riikide ühendus. 41. Suruma, vajutama. 46. Peavalu. 47. Kõhetu. 48. Tiibeti pealinn. 49. Ohtlik haigus. 50. Luu sisu. 53. Ilmakaar. 52. Endine minister. 57. Noolima. 58. Inglise laulja. 60. Saksa kirjanik. 62. Äravahetamiseni sarnane. 63. Endine suurriik. 64. De ... . 65. Laserplaat. 67. Mehenimi. 71. Küla Rakke vallas. 73. ... Gustaviana. 75. Tonn. 76. Soosik. 77. La-bemoll. 78. Arukusmäär (e.k. lüh.). 81. Puu osa. 82. Lennoni abikaasa. 83. Häda, kimbatus. 84. Küla Kolga-Jaani vallas, Võrtsjärve põhjakaldal. 86. Kääbus. 87. Omaenda. 90. Tänav Tallinnas. 91. Portugali münt. 92. Riik Vaikses ookeanis.94. Raadiojuhitav. 98. Rakendi osa. 101. Käepide. 102. Vesi (pr. k.) 103. Vald Paide mk-s. 104. Täht (ing. k.). 107. Mowgli sõber. 108. Kohamäärus. 109. Automark. 113. ... ovo. 115. Vene lennukimark. 116. 116 paremale.

Ühel diagonaalil saate teada raudkindla rahvusliku omapära: kui teil sünnivad kolmikud, siis neist .....
Koostas Corylus